

Win Win Ekonomi AB
Palmfeldtsvägen 19
121 62 Johanneshov

RekMb

Beslut om sanktionsavgift

Beslut

Länsstyrelsen i Stockholms län (Länsstyrelsen) beslutar att Win Win Ekonomi AB, 556852-2428, (bolaget) ska betala en sanktionsavgift om 950 000 (nionhundra femtiotusen) kronor.

Beskrivning av ärendet

Penningtvättsregelverket¹ gäller bland andra verksamhetsutövare som driver yrkesmässig verksamhet som avser bokförings- och redovisningstjänster.²

Bokförings- och redovisningstjänster tillhör den så kallade rådgivningssektorn. Rådgivningssektorn löper risk att utnyttjas för penningtvätt och finansiering av terrorism exempelvis genom användning av klientmedelskonton, rådgivning samt godkännande av felaktiga intyg och andra handlingar.³

När det gäller bokförings- och redovisningstjänster löper dessa tjänster risk att utnyttjas för att legitimera illegala transaktioner och regelbrott. Tillvägagångssätt kan exempelvis vara osanna fakturor, felaktiga underlag samt illegala pengar genom dagskassor. Det är en fördel för kriminella att godkännas av en rådgivare som granskat dess underlag.⁴

¹ Lagen (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism (penningtvättslagen), förordningen (2009:92) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism, Länsstyrelsen i Stockholms läns föreskrifter och allmänna råd (01FS 2021:36) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism.

² 1 kap. 2 § första stycket 19 penningtvättslagen.

³ Brottsförebyggande rådets rapport från 2015 om penningtvätt och annan penninghantering (BRÅ 2015:22) s. 118.

⁴ BRÅ 2015:22 s. 123.

Bolaget registrerades i Bolagsverkets register mot penningtvätt den 20 november 2013 och bedriver enligt registret följande verksamhet: bokföring och redovisning. Bolaget driver verksamhet som omfattas av penningtvättsregelverket och är därför skyldigt att vidta åtgärder för att förhindra att verksamheten utnyttjas för penningtvätt och finansiering av terrorism i enlighet med regelverket. Tillsynen över att penningtvättsregelverket följs av sådan verksamhet ska utövas av länsstyrelserna i Stockholms, Västra Götalands och Skåne län. Eftersom bolaget har sitt säte i Stockholms län är Länsstyrelsen i Stockholms län tillsynsmyndighet för bolaget.⁵

Den 1 april 2022 förelades bolaget att komma in med bolagets allmänna riskbedömning och en beskrivning av hur bolaget bedömer de risker för penningtvätt och finansiering av terrorism som kan förknippas med bolagets olika typer av kundrelationer (kunders riskprofiler) under tidsperioden den 1 april 2021 till och med den 1 april 2022.

Den 29 april 2022 kom bolaget in med ett yttrande samt bifogade handlingar till Länsstyrelsen. Länsstyrelsen gav därefter, den 9 maj 2022, bolaget en möjlighet att komma in med det riskklassificeringsformulär från bolagets systemstöd som bolaget använder i sin verksamhet. Bolaget gavs även möjlighet att förklara hur uppgifterna i systemstödet värderas och sammanvägs med bolagets manuella riskklassificering, samt vad systemstödet har för betydelse för bolaget i dess process för riskbedömning av kunder. Bolaget kom den 11 maj 2022 in med yttrande samt riskklassificeringsformulär från systemstödet.

Motivering till beslutet

Allmän riskbedömning

Gällande bestämmelser

Verksamhetsutövare som omfattas av penningtvättsregelverket ska göra en allmän riskbedömning av hur de produkter och tjänster som denne tillhandahåller i sin verksamhet kan utnyttjas för penningtvätt eller finansiering av terrorism. Även hur stor risken är för att detta sker ska anges. Verksamhetsutövaren ska särskilt beakta vilka slags produkter och tjänster denne tillhandahåller, vilka kunder och distributionskanaler som finns och vilka geografiska riskfaktorer som finns i verksamheten.⁶ Omfattningen av den allmänna

⁵ 16 § första och andra styckena förordningen (2009:92) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism.

⁶ 2 kap. 1 § penningtvättslagen.

riskbedömningen ska bestämmas med hänsyn till verksamhetsutövarens storlek och art och de risker för penningtvätt eller finansiering av terrorism som kan antas föreligga. Riskbedömningen ska vara utformad på så sätt att den kan ligga till grund för verksamhetens rutiner, riktlinjer och övriga åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism.⁷ Riskbedömningen ska vara dokumenterad⁸ och utvärderas årligen.⁹

Länsstyrelsens bedömning

Bolaget har gett in ett dokument med beteckningen *Allmän riskbedömning*. Av dokumentet under rubriken *Produkter och tjänster* framgår vilka tjänster bolaget tillhandahåller, vilken generell risk dessa tjänster är förknippade med samt tänkbara exempel på tillvägagångssätt för penningtvätt hämtade från olika källor. Vidare framgår hur stor andel av omsättningen som de olika tjänsterna avser samt vilken risk varje tjänst är förknippad med på en skala 1-4.

Under rubriken *Risikfaktorer* framgår bolagets kunder, distributionskanaler, geografiska riskfaktorer samt verksamhetsspecifika omständigheter. Vad gäller kunder framgår vilka kundkategorier som bolaget har, typ av kunder, storlek, andel kunder som hör till vardera kategorin samt riskfaktorer förknippade med vardera kundkategorin. Bolaget tilldelar slutligen vardera kundkategori en risk på en skala 1-4. Det framgår även att bolaget delar in sina kunder i branscher, andel kunder som härrör från vardera branschen samt risknivån i vardera branschen.

Vad gäller distributionskanaler redogör bolaget för dessa utifrån sina kundkategorier. För varje kundkategori redogör bolaget för hur tjänsten ser ut, vilka system som används, vilka riskfaktorer som är aktuella samt hur stor andel av kunderna som hör till respektive kundkategori. Utifrån detta tilldelas kundkategorin en risk på en skala 1-4.

Av dokumentet framgår vidare att bolaget vad gäller geografisk etablering delar upp kunderna utifrån geografisk tillhörighet, hur många kunder som hör till respektive geografisk hemvist, [REDACTED] [REDACTED] som avses och vilka risker de olika hemvisterna är förknippade med. Varje geografiskt hemvist tilldelas en risk på en skala 1-4.

Vad gäller verksamhetsspecifika omständigheter framgår att bolaget är en mindre verksamhet som bedrivs i en juridisk enhet (låg organisatorisk komplexitet) vid ett geografiskt arbetsställe, vilket

⁷ 2 kap. 2 § första stycket penningtvättslagen.

⁸ 2 kap. 2 § andra stycket penningtvättslagen.

⁹ 2 kap. 2 § Länsstyrelsen i Stockholms läns föreskrifter och allmänna råd (01FS 2021:36) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism.

förenklar säkerställandet av att rutiner följs. Detta renderar i en risk på 1,5 på en skala 1-4.

Under rubriken *Sammanfattande risknivå* framgår att bolaget utifrån de tjänster som bolaget tillhandahåller, hur stor andel av omsättningen tjänsterna avser och vilken inneboende risk som tjänsterna bär samt med hänsyn tagen till övriga riskfaktorer kommer fram till ett sammanvägt snitt av samtliga parametrar som ger en total risknivå på 40 poäng, vilket motsvarar en låg/måttlig risk. Av bilaga till bolagets dokument *Allmän riskbedömning* framgår hur bolaget rent beräkningsmässigt kommit fram till den totala risknivån i bolaget.

Av bolagets yttrande framgår vidare att den allmänna riskbedömningen utvärderas under alla förhållanden varje år, oftare än så om omständigheter så kräver. Om utvärderingen så påkallar uppdateras (revideras) den allmänna riskbedömningen.

Länsstyrelsen bedömer att bolagets allmänna riskbedömning innehåller flertalet brister. Skälen till detta är följande.

Av förarbeten till penningtvättslagen framgår att den allmänna riskbedömningen ska besvara frågan *om* och *hur* verksamhetsutövarens tjänster kan användas för att dölja brottsligt åtkommen egendoms samband med brott eller brottslig verksamhet. Vid bedömningen ska verksamhetsutövaren bland annat beakta möjliga tillvägagångssätt för penningtvätt eller finansiering av terrorism, det vill säga sådana förfaranden som verksamhetsutövaren själv har uppmärksammat eller som den har fått information om från exempelvis tillsynsmyndigheter, brottsbekämpande myndigheter eller från samordningsorgan.¹⁰

Av ovannämnda dokument framgår att bolaget har identifierat tjänster som bolaget tillhandahåller. Bolaget har härtill, utifrån olika källor, identifierat exempel på tillvägagångssätt för hur redovisnings- och bokföringstjänster kan utnyttjas för penningtvätt och finansiering av terrorism.

Länsstyrelsen bedömer dock att det saknas en analys och bedömning av hur bolagets tjänster kan utnyttjas för penningtvätt eller finansiering av terrorism. Bolaget för inget resonemang kring vilka egenskaper i bolagets tjänster som gör dem sårbara för försök till penningtvätt eller finansiering av terrorism. Det framgår inte heller vilka riskfaktorer som är förknippade med respektive tjänst eller hur ett utnyttjande av bolagets tjänster rent faktiskt skulle kunna gå till. Att såsom bolaget gjort ange att exempelvis bokföringstjänster utgör måttlig risk innebär heller inte att bolaget har analyserat och bedömt

¹⁰ Prop. 2016/17:173 ”Ytterligare åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism” s. 510.

hur bolagets tjänster kan användas för att dölja medels samband med brott eller brottslig verksamhet.

Bolaget har vidare identifierat olika kundkategorier, distributionskanaler, kunders geografiska hemvist samt verksamhetsspecifika omständigheter. Bolaget har även identifierat vissa riskfaktorer som kan förknippas med bolagets kundkategorier, distributionskanaler, geografiska placering samt verksamhetsspecifika omständigheter.

Länsstyrelsen bedömer att bolaget inte har *analyserat* och *bedömt* vilka risker, det vill säga riskfaktorer, för penningtvätt och finansiering av terrorism som kan antas föreligga och är aktuella avseende dess kunder, distributionskanaler, geografiska riskfaktorer samt verksamhetsspecifika omständigheter.

Bolaget har i avsaknad av analys och bedömning av hur bolagets tjänster och övriga faktorer var för sig och i kombination med varandra kan utnyttjas för penningtvätt och finansiering av terrorism saknat förutsättningar för att kunna bedöma hur stor risken är för att detta sker.

Bolaget har dock, trots att det inte har analyserat eller bedömt risker i verksamheten, bedömt den sammantagna risken för att bolaget kan utnyttjas för penningtvätt och finansiering av terrorism som låg/måttlig. Länsstyrelsen bedömer att bolaget saknat förutsättningar för att göra en sammanvägd bedömning av hur stor risken är för att de tjänster som tillhandahålls i verksamheten kan utnyttjas för penningtvätt eller finansiering av terrorism.

Länsstyrelsen bedömer sammantaget att bolagets allmänna riskbedömning inte uppfyller de krav som följer av penningtvättslagen. Bolaget har inte gjort någon faktisk redogörelse, analys och bedömning av de riskfaktorer som anges i penningtvättslagen. Det vill säga, det saknas en systematisk genomgång och motiverad bedömning av hur bolagets tjänster, kundtyper, distributionskanaler, geografiska riskfaktorer och andra verksamhetsspecifika omständigheter kan utnyttjas för penningtvätt eller finansiering av terrorism samt hur stor risken är för att detta sker.

Bolaget har således inte vidtagit lämpliga åtgärder för att analysera och bedöma riskerna – hot och sårbarhet – med verksamhetens tjänster och övriga faktorer. Därtill saknas uppgifter om verksamhetens storlek och som ska ligga till grund för bestämmandet av omfattningen av den allmänna riskbedömningen.

Syftet med den allmänna riskbedömningen är att bedöma om och hur bolagets tjänster kan utnyttjas för penningtvätt och finansiering av terrorism. Länsstyrelsens bedömning är att bolaget inte har gjort en

allmän riskbedömning i enlighet med kraven i penningtvättslagen varför bolaget saknar insikt om hur verksamhetens tjänster kan utnyttjas för penningtvätt och finansiering av terrorism.

Länsstyrelsen bedömer att avsaknad av en adekvat och verksamhetsanpassad allmän riskbedömning av verksamheten i bolagets fall utgör en allvarlig överträdelse av penningtvättsregelverket. Detta särskilt med hänsyn till att bolagets allmänna riskbedömning ska ligga till grund för verksamhetens riskbedömning av kunder samt rutiner, riktlinjer och övriga åtgärder som bolaget ska vidta för att minska risken att verksamheten utnyttjas för penningtvätt och finansiering av terrorism.

Bolagets rutiner och riktlinjer för att förhindra att verksamheten utnyttjas för penningtvätt och finansiering av terrorism ska således skapas utifrån en relevant, uppdaterad och verksamhetsanpassad allmän riskbedömning av verksamheten. Bolaget har inte genomfört någon adekvat och verksamhetsanpassad allmän riskbedömning av verksamheten i enlighet med kraven i penningtvättslagen under tillsynsperioden. Länsstyrelsens bedömning är att bolaget därigenom har löpt en avsevärd ökad risk för att utnyttjas för penningtvätt och finansiering av terrorism.

Riskbedömning av kunder

Gällande bestämmelser

Verksamhetsutövaren ska bedöma den risk för penningtvätt och finansiering av terrorism som kan förknippas med dennes kunder. Kundens riskprofil ska bestämmas med utgångspunkt i den allmänna riskbedömningen och verksamhetsutövarens kännedom om kunden, varje kund ska således tilldelas en riskprofil. Kundens riskprofil ska följas upp under pågående affärsförbindelse och korrigeras när det finns anledning till det.¹¹

Vid riskklassificering av en kund ska verksamhetsutövaren bland annat beakta faktorer som kan tyda på låg respektive hög risk för penningtvätt och finansiering av terrorism som framgår av penningtvättslagen.¹² Omständigheter som tyder på låg respektive hög risk kan ha betydelse vid riskklassificering av kunden och således också vid bedömningen av hur omfattande kundkännedsåtgärder som behövs för att kunna hantera risken. Varje kund ska efter en helhetsbedömning tilldelas en egen riskklassificering och åtgärder för att motverka riskerna ska anpassas individuellt för varje kund.¹³

¹¹ 2 kap. 3 § penningtvättslagen.

¹² 2 kap. 4–5 §§ penningtvättslagen.

¹³ Prop. 2016/17:173 s. 259

Länsstyrelsens bedömning

Länsstyrelsen har ovan bedömt att bolaget saknar en adekvat och verksamhetsanpassad allmän riskbedömning. I avsaknad av detta saknas förutsättningar för att bestämma kundens riskprofil. Detta med beaktande av att kundens riskprofil bland annat ska bestämmas med utgångspunkt i bolagets allmänna riskbedömning.¹⁴

Som svar på Länsstyrelsens begäran att bolaget ska beskriva hur det bedömer de risker som kan förknippas med olika kundrelationer (kunders riskprofiler) har bolaget i sitt yttrande uppgett att bolaget med utgångspunkt i sin allmänna riskbedömning utformat ett formulär för riskklassificering av kunder (manuell riskklassificering). Bolaget använder sig av bland annat den manuella riskklassificeringen vid inledande av varje ny kundrelation för att tilldela varje kund en indikativ riskprofil. Av den bifogade manuella riskklassificeringen framgår att bolaget utifrån olika riskfaktorer: geografiskt läge, kontanthantering, system, insyn/behörighet, kundkategorier samt bransch kommer fram till ett riskvärde som sedan omräknas till en riskscore. Riskscoren indikerar om risken med kunden är låg, måttlig, hög eller mycket hög. Bolaget accepterar inte kunder som förknippas med mycket hög risk.

Bolaget uppger vidare att riskklassificeringen av kunder är en helhetsbedömning som görs med beaktande av samtliga relevanta omständigheter i fallet. Även om bolagets manuella riskbedömning av kunder indikerar en viss riskprofil, kan bolaget besluta att tilldela en viss kund en annan riskprofil om omständigheterna i övrigt motiverar ett sådant beslut. Bolaget beaktar här särskilt relevanta omständigheter som uppmärksammas i bolagets allmänna riskbedömning liksom risksänkande respektive riskhöjande omständigheter som framgår av 2 kap. 4–5 §§ penningtvättslagen.

Bolaget tilldelar även varje kund en riskprofil genom användandet av ett systemstöd. Baserat på svaren från kunden tilldelas varje kund en riskprofil (låg, medel eller hög) som används som ett komplement till bolagets manuella riskklassificering.

Bolaget följer löpande upp kundernas riskprofil under hela kundförhållandet, såväl genom löpande automatiska kontroller av kunderna genom systemstödet liksom löpande manuell utvärdering av faktorer hänförliga till kunden.

Vad specifikt gäller förhållandet mellan bolagets manuella riskklassificering och bolagets systemstöd uppger bolaget att den manuella riskklassificeringen i praktiken är integrerad i systemstödet då den sista delen av frågeformuläret i systemstödet består av en uppmaning till användaren att bedöma kundens riskprofil samt

¹⁴ Prop. 2016/17:173 s. 512.

redogöra för de omständigheter som föranleder bedömningen. Bolaget använder i det steget sitt manuella riskklassificeringsformulär för att bedöma kundens riskprofil. Som huvudregel kommer riskprofilen som framkommer i systemstödet att överensstämma med bolagets manuella riskklassificering. Systemstödet innehåller dock vissa aspekter som inte finns i bolagets manuella riskklassificering och avser huvudsakligen sådana faktorer som automatiskt innebär att kunden i vart fall ska anses som högriskkund. Dessa frågor är inte integrerade i bolagets manuella riskklassificeringsformulär. I denna mening väger systemstödet tyngre än bolagets manuella riskbedömning. Bolaget uppger dock att systemstödet främst ska ses som ett komplement till den manuella riskklassificeringen för att säkerställa att viktiga högriskfaktorer inte förbises av bolaget.

Länsstyrelsens bedömning är att det av bolagets redogörelse inte i tillräcklig utsträckning går att utläsa hur bolaget bedömer den risk för penningtvätt och finansiering av terrorism som kan förknippas med den enskilda kundrelationen. För det första går det inte att utläsa hur bolagets manuella riskklassificering samverkar med bolagets systemstöd. Bolaget har visserligen redogjort för att systemen i praktiken är integrerade i varandra och hur de kompletterar varandra, liksom gett exempel på när systemstödet i vissa fall väger tyngre än bolagets manuella riskklassificering. Systemen är dock olika utformade där den manuella riskbedömningen väger samman olika riskfaktorer och där systemstödet mestadels arbetar utifrån frågeställningar som genererar svar i form av ja/nej eller en kommentar. För det andra går det inte av systemstödet att utläsa hur bedömningen av den risk för penningtvätt och finansiering av terrorism som kan förknippas med bolagets kunder går till. Bolaget ställer som angetts ovan ett antal frågor om kunden som genererar svar i form av ja/nej eller kommentar, men det framgår inte vilken avvägning som görs vid bestämmandet av huruvida kunden förknippas med låg, medel eller hög risk utifrån den inhämtade informationen om kunden. Förutom kundens etableringsort har bolaget i systemstödet heller inte ställt upp vilka kriterier för riskklassificering som gör att kunden får en viss riskprofil. Det framgår heller inte på vilket sätt systemstödet skulle vara verksamhetsanpassad.

Riskerna i verksamhet är inte statiska utan varierar beroende på omständigheter hänförliga till den specifika kunden, de tjänster som kunden använder samt hur kunden använder dessa tjänster. Länsstyrelsen konstaterar att det vare sig i bolagets manuella riskklassificeringsformulär eller i bolagets systemstöd har vägts in omständigheter som är direkt förknippade med de tjänster som bolaget tillhandahåller.

Mot bakgrund av att bolaget inte tillräckligt tydligt har redogjort för hur bedömningen av kunders riskprofiler sker och att det heller inte går att utläsa av handlingarna som bolaget gett in i ärendet är

Länsstyrelsens bedömning att bolagets kunder inte tilldelas verksamhetsanpassade riskprofiler i enlighet med kraven i penningtvättslagen.

Riskklassificeringen av kunder syftar till att avgöra i vilken nivå, låg, normal eller hög, som kunden ska placeras. Därefter ska bolaget bestämma omfattningen av de kundkännedomsgåtgärder som krävs för att hantera risken kopplad till kunden. Det innebär att varje kund efter en helhetsbedömning ska tilldelas en egen riskklassificering och att åtgärderna för att motverka riskerna ska anpassas individuellt för varje kund.

Länsstyrelsens bedömning är med hänsyn till betydelsen av att kunder ska tilldelas riskprofiler, att bolaget genom att inte tilldela verksamhetsanpassade riskprofiler har löpt ökad risk för att bli utnyttjat för penningtvätt och finansiering av terrorism.

Val av ingripande

Gällande bestämmelser

Vid en överträdelse får tillsynsmyndigheten ingripa mot en verksamhetsutövare genom att utfärda ett föreläggande om att göra rättelse eller, vid överträdelser som inte är ringa, genom ett beslut om sanktionsavgift. Om överträdelsen är allvarlig, upprepad eller systematisk får tillsynsmyndigheten förelägga verksamhetsutövaren att upphöra med verksamheten.¹⁵ Länsstyrelsens förelägganden får förenas med vite.¹⁶

Vid valet av ingripande ska tillsynsmyndigheten ta hänsyn till hur allvarlig överträdelsen är och hur länge den har pågått. Särskild hänsyn ska tas till skador som har uppstått och graden av ansvar.¹⁷ Omständigheter som anges i 7 kap. 13 § första stycket penningtvättslagen är typiskt relevanta och kan påverka bedömningen i både försvårande och förmildrande riktning.¹⁸

I försvårande riktning ska det beaktas om verksamhetsutövaren tidigare har begått en överträdelse.¹⁹

I förmildrande riktning ska det beaktas om (1) verksamhetsutövaren i väsentlig utsträckning genom ett aktivt samarbete har underlättat tillsynsmyndighetens utredning, och (2) om verksamhetsutövaren

¹⁵ 7 kap. 11 § penningtvättslagen.

¹⁶ 7 kap. 24 § penningtvättslagen.

¹⁷ 7 kap. 13 § första stycket penningtvättslagen.

¹⁸ Prop. 2016/17:173 s. 554 f.

¹⁹ 7 kap. 13 § andra stycket penningtvättslagen.

snabbt upphört med överträdelsen sedan den anmälts till eller påtalats av tillsynsmyndigheten.²⁰

Länsstyrelsens bedömning

Länsstyrelsen har inom ramen för tillsynen undersökt hur bolaget efterlevt delar av kraven i penningtvättsregelverket. Länsstyrelsens utredning visar att bolaget har brustit när det gäller väsentliga delar av penningtvättsregelverket.

Det riskbaserade förhållningssätt som penningtvättsregelverket bygger på innebär att bolaget ska vidta åtgärder som står i proportion till de risker för penningtvätt och finansiering av terrorism som det är utsatt för. Det är därmed centralt att den allmänna riskbedömningen är utformad specifikt utifrån de risker som finns i bolagets verksamhet och att det finns en tydlig koppling mellan riskbedömningen och de åtgärder som vidtas för att motverka identifierade risker. Samtliga led i verksamhetsutövarens arbete mot penningtvätt och finansiering av terrorism hänger således ihop med – och knyts samman av – det riskbaserade förhållningssättet.

Länsstyrelsen konstaterar att bolaget saknat en adekvat och verksamhetsanpassad allmän riskbedömning, vilket innebär att bolaget brustit i dess grundläggande skyldigheter enligt penningtvättsregelverket. Enligt Länsstyrelsens bedömning utgör avsaknaden av en adekvat och verksamhetsanpassad allmän riskbedömning en överträdelse av allvarlig art. Detta med anledning av att bolaget därmed saknat en allmän riskbedömning som kunnat läggas till grund för verksamhetens rutiner, riktlinjer och övriga åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism.

Oaktat vad som ovan anförts bedömer Länsstyrelsen även att bolagets rutiner och riktlinjer för att bedöma kunders riskprofiler har varit bristfälliga vilket medfört att bolaget inte tilldelat sina kunder verksamhetsanpassade riskprofiler.

I förmildrande riktning ska vägas in om bolaget i väsentlig mån har underlättat Länsstyrelsens utredning. Av förarbetena till penningtvättslagen framgår att det bör krävas att verksamhetsutövaren självant för fram viktig information som myndigheten inte redan förfogar över.²¹ Därtill ska hänsyn tas till om bolaget snabbt har upphört med överträdelsen sedan den anmälts eller påtalats av tillsynsmyndigheten. Några skäl i förmildrande riktning har enligt Länsstyrelsens bedömning inte framkommit.

Avsaknaden av en adekvat och verksamhetsanpassad allmän riskbedömning utgör en allvarlig överträdelse av penningtvättsregelverket som har ökat risken för att bolaget kan

²⁰ 7 kap. 13 § tredje stycket penningtvättslagen.

²¹ Prop. 2016/17:173 s. 555.

utnyttjas för penningtvätt eller finansiering av terrorism. Bristerna i bolagets riskklassificering av kunder utgör även dessa överträdelser av penningtvättsregelverket som har ökat risken avsevärt för att bolaget kan utnyttjas för penningtvätt och finansiering av terrorism. Bristerna har förelegat under hela tillsynsperioden.

Med beaktande av de sammantagna omständigheterna i ärendet gör Länsstyrelsen bedömningen att ett ingripande ska ske genom ett beslut om sanktionsavgift.

Sanktionsavgiftens storlek

Gällande bestämmelser

Sanktionsavgiften för en verksamhetsutövare som är en juridisk person ska som högst fastställas till det högsta av (1) två gånger den vinst som verksamhetsutövaren gjort till följd av överträdelsen, om beloppet går att fastställa, eller (2) ett belopp i kronor motsvarande en miljon euro.²² Särskild hänsyn ska tas till de förmildrande och försvårande omständigheter som framgår av 7 kap. 13 § penningtvättslagen samt till den juridiska personens finansiella ställning och, om det går att fastställa, den vinst som gjorts till följd av överträdelsen.²³

Länsstyrelsens bedömning

Den eventuella vinst som bolaget kan ha gjort till följd av överträdelser av penningtvättsregelverket går inte att fastställa. Länsstyrelsen har därför att fastställa sanktionsavgiften till ett belopp mellan 5 000 kronor och en miljon euro, som nu motsvarar cirka 11 016 000 kronor.

Av förarbeten framgår att sanktionsavgiftens storlek bör, som allmän utgångspunkt, stå i proportion till *överträdelsens allvarlighet*.²⁴

Länsstyrelsen har konstaterat att bristerna i efterlevnaden av penningtvättsregelverket har varit av allvarlig art. Detta eftersom bolaget i avsaknad av en adekvat och verksamhetsanpassad allmän riskbedömning och tillräckliga rutiner och riktlinjer för riskklassificering av kunder som penningtvättsregelverket kräver att verksamhetsutövaren ska ha i sin verksamhet saknat förutsättningar för att kunna förebygga, upptäcka och rapportera penningtvätt och finansiering av terrorism. Bolaget har därmed löpt en ökad risk att utnyttjas för penningtvätt och finansiering av terrorism.

Länsstyrelsen beaktar även att överträdelserna ligger inom bolagets kontroll och har pågått under hela den granskade perioden (ett år),

²² 7 kap. 14 § första stycket penningtvättslagen.

²³ 7 kap. 16 § penningtvättslagen.

²⁴ Prop. 2016/17:173 s. 556

vilket får anses vara en förhållandevis lång tid. Sammantaget är detta omständigheter som enligt Länsstyrelsens mening talar i försvårande riktning vid bestämmande av sanktionsavgiftens storlek.

Bolaget har även, genom att inte ha följt penningtvätsregelverket, främjat osund konkurrens på marknaden. Länsstyrelsen beaktar således att bolagets bristande regelefterlevnad kan ha inneburit fördelar för bolaget jämfört med konkurrenter som följt penningtvätsregelverket och därigenom lagt både tid och resurser på att efterleva regelverket.

Vid bestämmande av sanktionsavgiftens storlek ska hänsyn även tas till den juridiska personens finansiella ställning. Med finansiell ställning avses exempelvis bolagets årsomsättning.²⁵ Sanktionerna ska vara effektiva, proportionella och avskräckande.²⁶ Under räkenskapsåret 2020-07-01 – 2021-06-30 uppgick bolagets nettoomsättning till cirka 34 945 000 miljoner kronor. Bolaget har uppgett att 95 % av dess omsättning härrör från den tillsynspliktiga verksamheten. Länsstyrelsen finner inte skäl att ifrågasätta bolagets uppgifter i denna del.

Vid en samlad bedömning av överträdelsernas karaktär och med hänsyn till bolagets årsomsättning och finansiella ställning, hur stor del av bolagets verksamhet som utgörs av tillsynspliktig verksamhet samt andra relevanta omständigheter bestämmer Länsstyrelsen sanktionsavgiften till 950 000 kronor.

Sanktionsavgiften tillfaller staten och faktureras av Länsstyrelsen efter att beslutet har vunnit laga kraft.

Länsstyrelsen erinrar om följande

Tillsynsärendet avslutas genom detta beslut. Skyldighet att ha upprättade, uppdaterade riskbedömningar och rutiner och riktlinjer kvarstår. Länsstyrelsen kan komma att följa upp att verksamheten följer penningtvätsregelverket genom nya tillsynsåtgärder.

Bestämmelser som beslutet grundas på

- 1 kap. 2 § första stycket 19, 2 kap. 1-3 §§ lagen (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism.
- 16 § första och andra styckena förordningen (2009:92) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism.

²⁵ Prop. 2016/17:173 s. 411; Prop. 2013/14:228 "Förstärkta kapitaltäckningsregler" s. 240.

²⁶ Prop. 2016/17:173 s. 357.

Ni kan överklaga beslutet

Se bilaga med överklagandehänvisning.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av chefen för förvaltning Adli Assali med jurist Per Claesson som föredragandemed jurist. I den slutliga handläggningen har också jurist Diana Berkusaite medverkat.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrifter.

Bilagor

1. Överklagandehänvisning förvaltningsrätten

Ni kan överklaga beslutet hos förvaltningsrätten

Om ni inte är nöjda med länsstyrelsens beslut, kan ni skriftligen överklaga beslutet hos förvaltningsrätten.

Hur överklagar vi beslutet?

Länsstyrelsen måste pröva att överklagandet har kommit in i rätt tid, innan det skickas vidare tillsammans med handlingarna i ärendet. Därför ska ni lämna eller skicka er skriftliga överklagan till Länsstyrelsen Stockholm antingen via e-post; stockholm@lansstyrelsen.se, eller med post; Länsstyrelsen Stockholm, Box 22067, 104 22 Stockholm.

Tiden för överklagande

Ert överklagande måste ha kommit in till länsstyrelsen **inom tre veckor** från den dag ni fick del av beslutet. Om det kommer in senare kan överklagandet inte prövas. I ert överklagande kan ni be att få ytterligare tid till att utveckla era synpunkter och skälen till att ni överklagar. Sedan är det förvaltningsrätten som beslutar om tiden kan förlängas.

Parter som företräder det allmänna ska ha kommit in med sitt överklagande **inom tre veckor** från den dag då beslutet meddelades.

Ert överklagande ska innehålla

- Vilket beslut som ni överklagar, beslutets datum och diarienummer.
- Hur ni vill att beslutet ska ändras.
- Varför ni anser att länsstyrelsens beslut är felaktigt.

Skriv också följande uppgifter, om ni inte tidigare lämnat dem:

- Person- eller organisationsnummer.
- Telefonnummer där ni kan nås dagtid (med undantag för nummer som avser ett hemligt mobilabonnemang som behöver uppges endast om rätten begär det).
- E-postadress.
- Annat som har betydelse för att domstolen ska kunna nå er.

Om ni har handlingar som ni anser stödjer er överklagan så bör ni bifoga kopior på dessa. Kontakta länsstyrelsen i förväg om ni behöver bifoga filer som är större än 15 MB via e-post.

Ombud

Om ni anlitar ett ombud som sköter överklagandet åt er ska ombudet underteckna skrivelsen, bifoga en fullmakt i original från er samt uppge sitt eget namn, adress och telefonnummer.

Behöver ni veta mer?

Har ni ytterligare frågor kan ni kontakta länsstyrelsen via e-post, stockholm@lansstyrelsen.se, eller via växeltelefonnummer 010-223 10 00. Ange diarienummer 16701-2022.